

افتخار آفرینی در صنعت نفت، با اتکا به عزم و اراده ملی | کشف چهار میدان نفتی در ایران

شرکت ملی نفت ایران، به عنوان سردمدار تولید نفت و گاز در کشور، نقش کلیدی در توسعه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بازی میکند، از این روی بخش مهمی از اهداف توسعه‌ای و اقتصادی ایران بر مبنای فعالیتهای انجام شده در این شرکت بزرگ ملی تعریف شده است.

طی یک سال گذشته، با وجود تنگ‌تر شدن حلقه تحریم‌ها و محدودیت‌های ناشی از خروج آمریکا از برجام، شرکت ملی نفت ایران توانست همچون گذشته با قامتی افراشته از سیلاب حوادث بیرون آید و با برنامه‌ریزی دقیق، این شرایط بحرانی را به فرصتی برای رشد و ارتقای فعالیتهای داخلی صنعت نفت و فعالیت شرکت‌های خصوصی فعال در عرصه نفت و گاز کشور تبدیل کند.

کارنامه موفق شرکت ملی نفت ایران در تحقق ۱۳۰ درصدی اهداف اکتشافی و کشف چهار میدان بزرگ نفتی و گازی در یک سال گذشته، به همراه تکمیل مگا پروژه‌های میدان مشترک پارس جنوبی و گام نهادن در مسیر تولید هزار میلیون مترمکعب گاز در آینده‌ای نزدیک، توسعه

میدان‌های مشترک غرب کارون به عنوان محور تحقق اقتصاد مقاومتی در صنعت نفت، انعقاد قراردادهای راهگشا در توسعه فعالیت‌های صنعت نفت با شرکت‌های ایرانی همچون قرارداد ساخت پمپ‌های صنعتی طرح استراتژیک خط لوله انتقال نفت گوره- جاسک، راه‌اندازی بورس نفت و انجام موفق طرح‌های نگهداشت توان تولید و همچنین عمل به مسئولیت‌های اجتماعی و کمک به تحقق عدالت اجتماعی در کشور، حاکی از آن است که دومین شرکت بزرگ نفتی جهان، در عبور از تمامی بحران‌ها موفق بوده و به اتکای توان و دانش ایرانی، گام‌های استواری در اعتلای میهن برداشته است و در این راه ثابت قدم خواهد ماند.

آنچه در این نوشتار می‌خوانید، چکیده‌ای از فعالیت‌های شرکت ملی نفت ایران، طی بهمن ۱۳۹۷ تا بهمن ۱۳۹۸ و مشتی است نمونه خروار از کوشش شبانه‌روزی کارکنان همیشه در صحنه آن.

پارس جنوبی، نمایه دو دهه افتخارآفرینی در صنعت نفت

پارس جنوبی، به عنوان مهم‌ترین و بزرگ‌ترین طرح تاریخ صنعت نفت ایران، دستاورد بیش از دو دهه کوشش شبانه‌روزی در سنگر نفت است و امروز که به مدد همین تلاش‌ها، تکمیل طرح‌های مربوط به فازهای بیست و چهارگانه این میدان مشترک در ایستگاه پایانی قرار گرفته است، گام‌های عملی در مسیر ایجاد ظرفیت تولید روزانه هزار میلیون مترمکعب گاز در کشور طی آینده‌ای نزدیک برداشته شده است.

بنا بر برنامه‌ریزی انجام شده، با توسعه کامل فازهای تعریف شده در پارس جنوبی، ظرفیت تولید گاز از این میدان مشترک به بیش از ۸۰۰ میلیون مترمکعب در روز و میعانات گازی افزون بر یک میلیون بشکه در روز خواهد رسید. این موضوع در راستای انجام تکالیف افزایش تولید نفت و گاز خواهد بود که از محورهای تخصصی اقتصاد مقاومتی در حوزه نفت و گاز است.

به مدد تلاش‌های صورت گرفته، توسعه پارس جنوبی در پنج سال ابتدایی دولت تدبیر و امید به نقطه پایان رسیده و با راه‌اندازی بخش دریایی و اتمام بهره‌برداری از بخش خشکی فاز ۱۴ در آینده‌ای نزدیک - به عنوان آخرین فاز پارس جنوبی- ضمن بسته شدن پرونده توسعه این منطقه استراتژیک، تولید گاز ایران از مرز هزار میلیون مترمکعب در روز عبور خواهد کرد.

بر این اساس، با احتساب عملیاتی شدن دو سکوی دریایی از فاز ۱۴ پارس جنوبی، در مجموع طی سال ۱۳۹۷، تعداد شش عرشه دریایی در مدار تولید قرار گرفته است که رکورد جدیدی در اجرای طرح‌های پارس جنوبی به شمار می‌رود. در ادامه این تلاش‌ها، با نصب سومین سکوی تولیدی فاز ۱۴ پارس جنوبی در تیر ۱۳۹۸، طرح بهره‌برداری از این فاز به خط پایان نزدیک‌تر شده است. همچنین، با راه‌اندازی سکوی فاز ۲۳ (دومین سکوی اصلی فازهای ۲۲ تا ۲۴) در ۲۱ آبان و سکوی فاز ۲۴ در ۲۴ آبان ۱۳۹۸ که با دستیابی به رکورد جدید نصب دو ابرسازه دریایی در سه روز همراه بود، دستیابی به ظرفیت تولید روزانه ۵۶ میلیون مترمکعب گاز از این فازها نیز ممکن شده است. همچنین پیش‌بینی می‌شود که توسعه بخش فراساحل این فاز نیز تا پایان سال ۱۳۹۸ به اتمام برسد.

چهار کشف در چهار فصل

شرکت ملی نفت ایران در مسیر تحقق برنامه‌های اکتشافی خود به عنوان پله نخست فعالیت‌های صنعت نفت کشور در حوزه بالادستی، کوشیده است تا ضمن آسیب‌شناسی و تدوین سیاست‌های جدید کاری، تعهدات پیشین خود را نیز تحقق بخشد.

دستآورد این سیاست‌ها در نهایت بدان‌جا انجامید که از زمستان سال ۱۳۹۷ تاکنون، هر فصل یک اکتشاف در کارنامه مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران ثبت شده است. این اکتشاف‌ها که با کشف میدان نفتی مینو در جزیره مینو در جوار شهر آبادان طی زمستان سال ۱۳۹۷ آغاز شد، در نهایت در تابستان ۱۳۹۸ به کشف میدان گازی ارم انجامید.

“ارم”، میدانی در فاصله ۲۰۰ کیلومتری جنوب شیراز که از ذخایری معادل ۱۹ میلیارد فوت مکعب (معادل یک فاز پارس جنوبی) گاز درجا برخوردار است که با فناوری‌های روز، ۱۳ میلیارد فوت مکعب از آن قابل برداشت است. میدانی که بهره‌برداری از آن می‌تواند ۴۰ میلیارد دلار درآمد عاید کشور کند.

در ادامه این تلاش‌ها، اعلام خبر کشف مخزن بزرگ نفتی “نام آوران” در آبان ۱۳۹۸، موج تازه‌ای از امید و نشاط در کشور به ارمغان آورد. “نام آوران”، با ۵۳ میلیارد بشکه ذخیره نفت درجا، دومین مخزن بزرگ کشف شده در ایران (بعد از لایه آسماری میدان گچساران) است که می‌تواند ۲۲ میلیارد بشکه به ذخایر نفت درجا و ۲۰۲ میلیارد بشکه به ذخایر نفت قابل برداشت کشور اضافه کند.

دستیابی به رکوردهای اکتشافی در شرکت ملی نفت ایران در مجموع

باعث شده است تا مدیریت اکتشاف بتواند بیش از ۱۳۰ درصد اهداف اکتشافی نفتی و ۱۷۰ درصد از هدفهای اکتشافی گازی را در نیمه راه برنامه پنج ساله توسعه محقق کند.

نگهداشت و افزایش توان تولید، ضامن اقتدار نفت

شرکت ملی نفت ایران افزون بر عمل به رسالت اصلی خود در اکتشاف و توسعه میدانهای نفتی و گازی، برنامه‌ریزی مدونی نیز به منظور نگهداشت و افزایش تولید صیانتی از میدانهای هیدروکربوری داشته است، بر این اساس ۳۳ طرح در حوزه نگهداشت و افزایش تولید نفت در مجموعه صنعت نفت کشور مصوب شده است. افزایش سقف تولید روزانه ۲۸۰ هزار بشکه نفت و اشتغال‌زایی به عنوان دو هدف اصلی تعریف شده در این ۳۳ پروژه مطرح است که در راستای احیای جبهه‌های کاری برای شرکت‌های ایرانی اعم از پیمانکار و سازندگان داخلی و به کارگیری تجهیزات و دکل‌های حفاری، طرح‌ریزی شده است.

با اجرای این طرح‌ها در هفت استان خوزستان، بوشهر، فارس، هرمزگان، کرمانشاه، ایلام، و کهگیلویه و بویراحمد، افزون بر درآمدزایی قابل توجه برای کشور، زمینه لازم برای اشتغال در استان‌های محروم و رشد و ارتقای پیمانکاران و صنعتگران داخلی فراهم خواهد شد، چرا که بنا بر قانون ۵۱ درصد ساخت داخل، بسته‌های کاری هر قرارداد بر اساس جدولی که تعیین شده است، باید بیش از ۵۱ درصد ایرانی باشد که خود به معنای طی کردن گام‌های بلند در مسیر حمایت از کالای ایرانی خواهد بود.

در راستای تحقق این هدف، ۱۰ قرارداد مربوط به این پروژه‌های ۶.۲ میلیارد دلاری در مهر و بهمن سال ۱۳۹۷ امضا شد و بدین ترتیب راه برای تحقق این طرح‌ها باز شده است.

در تداوم برنامه‌های مربوط به افزایش تولید نفت و گاز اقدام‌های قابل توجه دیگری در شرکت‌های تابعه تولیدی زیرمجموعه شرکت ملی نفت ایران طی یک سال گذشته انجام شده است که از آن جمله می‌توان به امضای نخستین قرارداد IPC مربوط به میدان‌های در حال بهره‌برداری (Brown Field) آبان و پایدار غرب، برنامه‌ریزی برای افزایش تولید ۷۰ درصدی میدان نفت‌شهر، طرح توسعه میدان دانان، امضای قرارداد طرح احداث ایستگاه‌های تقویت فشار هما و وراوی، طرح توسعه فاز دوم میدان تنگ بیجار و برنامه‌ریزی برای تکمیل فاز نخست طرح توسعه میدان نفتی آذر تا پایان سال ۱۳۹۸ اشاره کرد.

توسعه غرب کارون، محور تحقق اقتصاد مقاومتی در نفت

توسعه میدان‌های مشترک غرب کارون به دلیل همپوشانی منابع هیدروکربوری آن با کشور عراق، یکی دیگر از اهداف مهم توسعه‌ای در شرکت ملی نفت ایران است که ظرفیت تولید نفت خام کشور را به طور چشمگیری افزایش داده و موجب تقویت جایگاه کشور در بازارهای بین‌المللی انرژی خواهد شد.

بر اساس هدف‌گذاری انجام شده، طی سال ۱۳۹۷ نیز کوشش برای افزایش ظرفیت تولید نفت تا ۳۵۰ هزار بشکه در روز در غرب کارون ادامه داشته است و این روند ادامه می‌یابد.

در نهایت با تداوم روند کنونی و اجرایی شدن فرآیند ساخت بزرگ‌ترین واحد فرآورش بالادستی صنعت نفت کشور به ظرفیت ۳۲۰ هزار بشکه در روز، پیش‌بینی می‌شود فرآورش تمام نفت تولیدی برنامه‌ریزی شده در آزادگان جنوبی تا پایان سال ۱۴۰۰ انجام شود.

از دیگر اولویت‌های توسعه‌ای شرکت ملی نفت ایران در راستای افزایش ظرفیت تولید، انتقال و صادرات نفت در منطقه غرب کارون می‌توان به توسعه فاز نخست میدان‌های آزادگان جنوبی، یاران جنوبی و فاز دوم میدان‌های یادآوران و آزادگان شمالی، طرح خطوط لوله و تاسیسات جانبی و طرح احداث خط لوله انتقال نفت گوره- جاسک و پایانه جاسک با سقف سرمایه‌گذاری تقریبی ۱۵ میلیارد دلار اشاره کرد که در مجموع طرح یکپارچه توسعه میدان‌های مشترک نفتی غرب کارون را شامل می‌شود.

احداث خط لوله گوره-جاسک؛ راهبرد استراتژیک توسعه‌ای نفت در غرب کارون

یکی از مهم‌ترین طرح‌های در دست اقدام شرکت ملی نفت ایران در مسیر توسعه همه جانبه صنعت نفت، طرح استراتژیک و ملی انتقال نفت خام گوره به جاسک و تاسیسات نفتی بندر جاسک است. این طرح پر اهمیت با هدف انتقال یک میلیون بشکه نفت خام سبک و سنگین صادراتی در روز از طریق یک خط لوله با طول تقریبی ۱۰۰۰ کیلومتر و با ساخت تلمبه‌خانه‌های بین راهی و ایستگاه‌های توپکرانی به همراه پست‌ها و خطوط انتقال برق، در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار دارد. این طرح شامل پایانه دریافت نفت، مخازنی با ظرفیت مجموع ۱۰ میلیون بشکه و تاسیسات جانبی شامل گوی‌های شناور و اسکله صادراتی است.

با آغاز عملیات مسیرسازی و احداث جاده‌های دسترسی در هر شش طرح تعریف شده است، در طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره- جاسک و تاسیسات بین راهی و پایانه مربوط به آن در مرداد سال ۱۳۹۸، گام بلندی در مسیر تحقق راهبرد توسعه‌ای صنعت نفت در منطقه غرب کارون برداشته شد، گامی که به نهایی شدن این طرح ارزشمند در سال آینده خواهد انجامید.

همچنین، بهره‌گیری حداکثری از توان و ظرفیت‌های داخلی در این طرح استراتژیک و ملی باعث شده تا نزدیک به ۶۰ درصد از لوله‌های جریانی مورد نیاز با توان بخش داخل ساخته و تامین شود.

در کنار این طرح با ساخت پایانه صادراتی نفت جاسک و بهره‌برداری از این پایانه صادراتی تا پایان سال ۱۳۹۹، برای نخستین بار نفت ایران از طریق مکران صادر خواهد شد که این امر رونق صنایع پایین‌دستی، اشتغال‌زایی و توسعه در منطقه مکران برای سال‌های متمادی را در پی خواهد داشت.

در مسیر دستیابی به این هدف، آبان سال ۱۳۹۸ قراردادهای ساخت ۵۰ پمپ مورد نیاز طرح راهبردی انتقال نفت خام گوره - جاسک با ارزش تقریبی ۴۸ میلیون یورو بین شرکت مهندسی و توسعه نفت و شرکت‌های "پمپ‌های صنعتی ایران"، "پمپیران" و "پتکو" امضا شد و بدین ترتیب در عمل طرح انتقال نفت خام از گوره به جاسک وارد فاز تازه‌ای شد.

تمرکز بر تقویت ساخت داخل و ایجاد اشتغال و امید

پس از اعمال تحریم‌ها و با وجود مشکلات فراوانی که از نوسان‌های زیاد و افزایش نرخ ارز گریبانگیر صنعت نفت ایران شده بود، طرح تعریف ده گروه کالایی با همکاری سازندگان توانمند داخلی که به عنوان راهکاری برای بلوغ و خودکفایی در صنعت نفت و ایجاد اشتغال در کشور بود، وارد مرحله جدیدی شد.

در ادامه استفاده حداکثری از توان صنعتگران داخلی، طرح بومی‌سازی ۳۰۰ قطعه و تجهیز کاربردی پرمصرف صنعت حفاری از ابتدای سال ۱۳۹۸ کلید خورده و همچنین استفاده از فناوری پوشش داخلی لوله‌های مغزی در میدان نفتی مسجدسلیمان، برای نخستین بار در تاریخ صنعت نفت اجرایی شده است.

در تداوم اجرای طرح بومی‌سازی ۱۰ گروه کالایی در سال ۱۳۹۷، تولید ورق و لوله‌های نیس برای نخستین بار در کشور - که سبب جلوگیری از

خروج حدود ۳۰۰ میلیون یورو ارز از کشور شد- واگذاری قراردادهای ساخت پمپ‌های طرح گوره - جاسک و اجرای طرح نگهداشت و افزایش تولید، به عنوان اقدام‌هایی در چارچوب حمایت از شرکت‌های ایرانی از سوی صنعت نفت به شرکت‌های خصوصی داخلی سپرده شد.

در همین حال شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب نیز در راستای کاهش وابستگی، فهرستی جدید شامل سه هزار قلم کالای پرمصرف عملیات تولید نفت را تهیه کرده و به سازندگان ایرانی عرضه کرده است.

تضمین خرید کالاهای کیفی مورد نیاز صنعت نفت و حمایت از استارت آپ‌ها

یکی از مهم‌ترین اقدام‌هایی که در راستای حمایت حداکثری از سازندگان و صنعتگران ایرانی انجام خواهد شد، طرح ضمانت خرید کالا است که با تاکید وزیر نفت مبنی بر خرید کالاهای موردنیاز صنعت نفت با قید در دست داشتن گواهی تایید کیفی آن اجرایی خواهد شد.

هم‌چنین با توجه به حمایت همه جانبه صنعت نفت و شرکت ملی نفت ایران از شرکت‌های دانش بنیان و استارت آپ‌ها، طرح تشکیل صندوق نوآوری نفت با سرمایه اولیه ۱۰۰ میلیارد تومان مصوب شده است.

افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی نفت خام، راهبرد ضدتحریمی نفت

با اعمال دور تازه تحریم‌های مستکبرانه غرب، ذخیره‌سازی نفت خام به عنوان یکی از راهبردهای شرکت ملی نفت ایران در مسیر کم اثر کردن این تحریم‌ها مطرح شد. در همین راستا قرارداد ساخت مخازن ذخیره‌سازی ۱۰ میلیون بشکهای نفت خام در گناوه و تاسیسات جانبی آن در بندر جاسک طی سال ۱۳۹۷ نهایی شد.

در عین حال با اتمام ساخت مخازن و تاسیسات ذخیره‌سازی و ایستگاه‌های اندازه‌گیری میعانات‌گازی در استان بوشهر، امکان ذخیره‌سازی میعانات گازی تولیدی تعدادی از پالایشگاه‌های پارس جنوبی با ظرفیت اسمی ۲۰۵ میلیون بشکه فراهم شده است، هم‌چنین پیش‌بینی می‌شود با اتمام سه مخزن باقی‌مانده تا پایان بهمن ۱۳۹۸، ظرفیت ذخیره‌سازی میعانات گازی پارس جنوبی به چهار میلیون بشکه برسد.

جمع‌آوری گازهای مشعل، گامی بلند در مسیر پاسداشت محیط زیست

شرکت ملی نفت ایران در کنار انجام فعالیت‌های توسعه‌ای، نگاه ویژه‌ای به محیط زیست دارد، از همین روی از مدت‌ها پیش طرح جمع‌آوری

گازهای همراه نفت در این شرکت معظم آغاز شده و مقرر شده است تا پایان برنامه ششم توسعه از سوزاندن بیش از ۹۰ درصد گازهای مشعل جلوگیری شود.

گام‌های اولیه برای انجام این برنامه که نیازمند هشت میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است پیش‌تر برداشته شده و بنا بر برنامه زمانی، بهره‌برداری از طرح‌های مربوط به آن‌ها از سال ۱۳۹۸ آغاز شده است و تمام آن‌ها (به جز یکی که در سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری خواهد رسید) در سال ۱۴۰۰ به مدار خواهند آمد.

در مسیر تحقق این برنامه، ضمن تدوین نقشه راهی برای جمع‌آوری ۹۰ درصد از گازهای همراه نفت در حوزه شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب، ساخت ۲۳ کارخانه کوچک با تجهیزات کامل ایرانی در دستور کار قرار گرفته است که افزون بر صیانت از محیط زیست، گام موثری در اشتغال‌زایی نیروهای بومی در منطقه به شمار می‌رود.

در همین حال قراردادی با عنوان "قرارداد جمع‌آوری گازهای مشعل شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب" برای جمع‌آوری گازهای مشعل طرف کمتر از سه سال میان شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب با هلدینگ خلیج فارس و پتروشیمی مارون منعقد شده که عملیات اجرایی آن بر اساس برنامه زمان‌بندی آغاز شده است.

با اجرای این قرارداد، افزون بر ایجاد ارزش افزوده برای کشور و جلوگیری از آلودگی محیط زیست، از سوزاندن روزانه افزون بر ۷۶۰ میلیون فوت مکعب (معادل ۲۲ میلیون مترمکعب) گاز در مناطق گچساران، آغا‌جاری، مارون و کارون جلوگیری می‌شود.

عمل به مسئولیت‌های اجتماعی، همگام با توسعه همه جانبه صنعت نفت

شرکت ملی نفت ایران به عنوان محور توسعه در صنعت نفت، با اشراف به رسالت سنگین تعریف شده در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی کوشیده است تا نقشی همه جانبه در توسعه فرهنگی و اجتماعی مناطق محروم و کمتر توسعه یافته بازی کند.

در این میان با توجه به سهم ۶۰ درصدی استان خوزستان از اعتبارات مصوب در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی شرکت ملی نفت ایران، ۷۹۴ طرح در این استان تعریف شده است که با اعتباری بالغ بر ۱۵۰۰ میلیارد تومان اجرایی خواهد شد.

از میان این تعداد طرح، ۲۸۷ طرح با اعتبار ۵۵۳ میلیارد تومان تکمیل شده و در دست بهره‌برداری است و همچنین ۵۰۷ طرح با اعتبار ۹۶۱ میلیارد تومان نیز در دست اقدام است.

همچنین تعداد ۴۱۶ طرح نیز مربوط به مناطق سیل‌زده در شرکت ملی نفت ایران تعریف شده که شامل ۲۷۸ طرح خدماتی، ۱۷۴ طرح آموزشی، ۱۳۷ طرح ورزشی، ۱۲۲ طرح بهداشتی و ۸۰ طرح در حوزه راه است.

شرکت ملی نفت ایران همچنین در راستای سیاست‌های ابلاغ شده از سوی وزارت نفت و ادامه خدمات عام‌المنفعه خود در امداد رسانی مستمر به سیل‌زدگان خوزستان، جبران بخشی از آسیب‌های وارد شده به ساکنان این منطقه را در دستور کار قرار داده و مقرر کرده است تا طی یک برنامه جامع پنج ساله، ۱۳۰۰ میلیارد ریال را به ارائه خدمات عمرانی در این مناطق اختصاص دهد.

در این میان ضمن تحویل اسناد واگذاری ۳۳۳۳ حواله آهن‌آلات مورد نیاز برای بازسازی مناطق سیل‌زده اهواز، کارون، باوی، حمیدیه، دشت آزادگان، شادگان و هویزه در ماه گذشته از سوی شرکت ملی نفت ایران، ۵۱ میلیارد تومان اعتبار نیز برای تکمیل ۵۰۰ واحد نیمه تمام در مناطق زلزله زده مسجد سلیمان و ۱۰ میلیارد تومان برای احداث شبکه فاضلاب جدید این شهر اختصاص یافته و مراحل اجرایی بخشی از آن‌ها نیز به پایان رسیده است.